

OB PODELITVI PRIZNANJ SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA

SLOVENIJE

Prav v teh majskih dneh, ko letos podelujemo priznanja skupnosti socialnega skrbstva, je pred štiridesetimi leti slovenski narod skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi slavil zmagoslavje svoje narodnoosvobodilne vstaje proti fašističnemu okupatorju in njegovim domačim zaveznikom. Za nas to ni bil samo konec krvave vojne, pač pa prihod svobode, uveljavitev nacionalne samoodločbe in enakopravnosti, vspostavitev oblasti delovnega ljudstva. Vsakemu našemu človeku je danes jasno, da ogromne žrtve iz katerih je zrastle naša svoboda in ustvarjalni napor vseh delovnih ljudi, dajejo z vsakim dnevom socialistične graditve večje in bogatejše plodove. V teh desetletjih smo našo družbeno materialno osnovo in odnose takorekoč iz temeljev preobrazili. Ti uspehi so bili doseženi v trdem boju z dediščino preteklosti in v boju za ukinitve vseh oblik izkoriščanja človeka po človeku. Mnoga dejstva to potrjujejo:

prvič, dosegli smo tako materialno rast, ki je omogočila zaposlitev skoraj vsem za delo sposobnim moškim in ženskam, za zaposlene matere smo uredili varstvo ob rojstvu otroka, vsi predšolski otroci obiskujejo malo šolo in dobra polovica jih je v vrtcih, večina otrok uspešno konča osnovno šolo in povečini se šolajo na drugi stopnji, kar tretjina tudi na višjih in visokih šolah. Zdravstveno so zavarovani vsi prebivalci in dostopne so jim vse oblike zdravstvenega varstva, tudi najzahtevnejše storitve. V pokojninski zavarovanje so vključeni delavci in kmetje, borci in invalidi uživajo še razširjeno varstvo, za delo nezmožnim in drugače prizadetim je zagotovljena družbena pomoč. Zgradili smo na desettisoče novih sodobnih stanovanj, mrežo domov za šolajočo mladino in domov za starostnike. Urejali smo naselja in soseske, da v pogojih prebivanja skoraj ni več razlik med mestom in vasjo. Še bi lahko naštevali uspehe, ki so odločilno vplivali na delo in življenje naših ljudi. A menim, da ni treba, saj smo vsi tukaj zbrani njihova živa priča:



drugič, ustavno smo opredelili in uresničevali v praksi sistem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na družbeni lastnini proizvodnih sredstev in delavcih kot nosilcih pogojev in rezultatov dela, njihove socialne varnosti in celotnega razvoja družbe. Na tej podlagi smo uveljavljali vzajemno povezanost delavcev v združenem delu in njihovo odgovornost, da ob delitvi ustvarjenega dohodka namenjajo sredstva tudi za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb in se dogovarjajo o programih družbenih dejavnosti. Z načelom socialistične solidarnosti kot sestavnega dela družbenoekonomskih odnosov smo krepili družbeni standard vseh občanov in si organizirano pomagali ob naravnih nesrečah, pa tudi takrat, ko smo hoteli odpraviti razlike v pogojih za delo in življenje.

Tako smo " v pogojih samoupravljanja, boja za njegov razvoj zastavljali v razvojni politiki cilje, ki imajo globok socialni značaj, saj naj bi z njimi čedalje boljše in bolj vsestransko zadovoljevali potrebe ljudi, tako materialne kot nematerialne, razporejali razpoložljiva sredstva za zadovoljevanje teh potreb na podlagi načela delovnega prispevka oziroma rezultatov dela, solidarnosti in vzajemnosti, skrbeli za krepitev socialne varnosti, ki temelji na delu in delovnih rezultatih, za humanizacijo delovnih in življenjskih razmer. Uresničitev teh ciljev je temeljni motivacijski dejavnik, ki spodbuja delavce k učinkovitejšemu gospodarjenju, produktivnejšemu delu in nenehnemu širjenju materialnih temeljev dela. In prav v tem je tudi naravna povezava in medsebojna pogojenost socialne in ekonomske politike, njuna dialektična enostnost".

Prav je, da se danes tudi vprašamo, ali smo področje socialnega skrbstva doslej uspeli uveljavljati kot nepogrešljivi del odnosov in vrednot, ki naj jih zagotovi naš samoupravni socialistični sistem. Ali v teh naših zaostrenih razmerah opredeljujemo njegovo funkcijo, namen in prispevek tako, da z njo prispevamo k preseganju teh razmer. Posebej danes občutimo kako pomembna je skupna skrb za varnost posameznika in njegove družine, za socialno trdnost v družbi. Danes, ko zaradi znanih domačih in zunanjih

vzrokov živimo precej težje kot včeraj, naše ljudi hrabri upanje, da se jim v socialističnem samoupravljanju vendarle odpirajo možnosti za boljše jutri, seveda z njihovim bolj zavzetim delom, dobrim gospodarjenjem v združenem delu in odgovornim delovanjem vseh družbenih dejavnikov. Zato nikoli ne smemo spregledati, da je sistem socialne varnosti in znotraj njega dejavnost socialnega skrbstva naša družbena realnost in perspektiva. In nikoli ga ne smemo motriti zgolj z enega zornega kota, ali samo kot dejavnik večje produktivnosti, ali kot sestavino proizvodnih odnosov. Le-ta vedno deluje in učinkuje kot integralni in nepogrešljivi del celotnega družbenega dogajanja. Njegova vsebina je bila in je zasnovana na revolucionarnem bistvu humanizma in spoštovanju človekove osebnosti. Iz nje izhaja možnost, da je družbene skrbi deležen vsakdo tudi takrat, ko iz kakršnegakoli razloga ne more uresničevati pravic iz tekočega in minulega dela. Potemtakem s socialnoskrbstveno dejavnostjo ne rešujemo le konkretnih socialnih problemov, temveč jo pojmujejo kot pomemben del družbene zavesti. To pa pomeni, da v našem samoupravnem socialističnem sistemu ne more biti nihče v zanj kritičnem trenutku prepuščen le samemu sebi, hudi socialni ogroženosti ali družbeni osamitvi. V samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih smo dolžni podvzemati vse, kar bi zagotovilo, da se bo vsakdo po svojih močeh lahko vključil v dejavno in vredno življenje. To naj nam bo trajno vodilo v delovanju na področju socialnega skrbstva. V uresničevanju tega hotenja in vizije pa naj se iz dneva v dan potrjujeta strokovna ustvarjalnost in družbena angažiranost delavcev in samoupravljalcev tega področja.

Iz uvodnega govora Majde Gaspari